

Commissie van Toezicht P.I. Krimpen aan den IJssel

Jaarverslag 2022

Geachte lezer,

Dit jaarverslag geeft een beeld van de wijze waarop de Commissie van Toezicht (hierna: de Commissie) van de Penitentiaire Inrichting Krimpen aan den IJssel (hierna: de inrichting) haar taken, (zoals beschreven in artikel 7 van de Penitentiaire Beginselenwet), in 2022 heeft uitgevoerd.

Bij de start van het jaar beheerste de corona pandemie nog steeds het dagelijks leven binnen de inrichting. Bij zowel de gedetineerden, als ook het personeel waren coronabesmettingen. Deze besmettingen leidden weer tot het sluiten van een afdeling, dan wel een gang van de betreffende afdeling, vanwege de quarantaine maatregelen. Daarnaast leidde de coronabesmettingen ook tot een beperking van het dagprogramma.

In de loop van de tijd namen de besmettingen af en waren meer activiteiten mogelijk binnen de inrichting. De directie informeerde actief de Commissie over de wijzigingen van de quarantainemaatregelen en de aanpassingen van de dag/avondprogramma's.

Naarmate het gewone leven binnen de inrichting toenam, werd duidelijk dat (ook) deze inrichting kampt met een structureel personeelstekort. De uitstroom van personeel is groter dan de instroom. Nadat alle beperkende coronamaatregelen zijn afgeschaft is ook met enige regelmaat het dag/avondprogramma aangepast vanwege onvoldoende personeel. Door het jaar heen gebeurde dit dusdanig regelmatig, dat de vraag ontstaat of bij het aanpassen van de programma's nog wel sprake is van incidentele aanpassingen in plaats van structurele aanpassingen. De Commissie heeft aangegeven deze situatie onwenselijk te vinden. Ook de directie erkent dit en probeert door middel van verschillende acties, zoals het continu uitzetten van vacatures, het netwerk aanspreken en open dagen organiseren, nieuw personeel te werven en zo het tij te keren. Aan het einde van het jaar blijken er nog vele vacatures niet ingevuld te zijn.

Er werd afscheid genomen van de algemeen directeur, mw. N. Tonnon, de plv. directeur mw. S. Westmaas en de plv. directeur dhr. H. Brugmans. De Commissie heeft haar zorgen geuit over het hoge tempo waarin de directieleden zijn vertrokken. Er bleven twee directieleden achter, die relatief kort deze functie bekleeden. Binnen 5 jaar is de gehele directie gewisseld. De zorgen over de continuïteit voor de bedrijfsvoering en de onrust die dit heeft op het personeel is gedeeld met de betreffende directieleden. Per september is dhr. F. de Graaf verwelkomd als nieuwe algemeen directeur. De Commissie heeft de verwachting en de hoop dat hij voor langere tijd (minimaal 5 jaar) deze functie zal bekleeden en daardoor voor rust binnen de organisatie en inrichting zal zorgen.

De Commissie constateert een goede samenwerking met de directie en waardeert dit. Verschil van inzicht mag er echter ook zijn en discussies hierover (bijvoorbeeld wijziging dagprogramma, de ISO plaatsingen) zijn soms pittig, maar worden gewaardeerd met respect voor ieders opvattingen.

Verder constateert de Commissie dit jaar een enorme toename aan klachten, waarbij het onduidelijk is wat hiervan precies de reden is. De inhoud van de klachten is uiteenlopend, zodat er niet één oorzaak lijkt aan te wijzen.

In dit jaar is ook het gebouw van de inrichting onder handen genomen. Het gebouw is inmiddels meer dan 25 jaar oud en wordt intensief gebruikt. Omdat het gebouw in een polder ligt, is er een voortdurende verzakking die uiteindelijk heeft geleid tot behoorlijke rioleringsproblemen. Deze zijn aangepakt en dat zou de klachten (ook hierover zijn met enige regelmaat formele klachten ingediend) hierover moeten

verminderen. En wellicht ook een vermindering van ongedierte. Voor de komende jaren staat andere facilitaire/bouwkundige aanpassingen op de planning.

De vergaderingen van Commissie zijn gedurende de coronapandemie digitaal gehouden. Doordat de coronamaatregelen zijn afgeschaald en uiteindelijk zijn beëindigd, vinden de vergaderingen om de maand digitaal en om de maand fysiek plaats, binnen de locatie van de inrichting. Hierdoor is meer persoonlijk contact tussen de leden-beklagvoorzitters-directieleden mogelijk, dan wanneer alleen digitaal wordt vergaderd. Vooralsnog is gekozen om deze werkwijze voort te zetten. Er is 11 maal vergaderd, waarbij in augustus geen vergadering is gehouden in verband met de (zomer)vakantieperiode. In de vergaderingen is eenmaal het plv. hoofd gedetineerenzaken uitgenodigd om te praten over de taak en de werkwijze van de casemanagers. Eenmaal is het hoofd Medische Dienst uitgenodigd om te praten over de taak, werkwijze en de organisatie van de medische dienst binnen deze inrichting.

In juni heeft de voorzitter dhr. P.J. Dees afscheid genomen en heeft ondergetekende het stokje overgenomen. Verder hebben het lid dhr. A. El Amiri en de beklagvoorzitter mw. O.E.M. Leinarts, afscheid genomen waardoor er enkele vacatures zijn ontstaan. De sollicitatie procedure is in gang gezet en in de laatste week van 2022 zijn twee beklagvoorzitters, een "lid met medische achtergrond" en twee "gewone" leden aangenomen, zodat de Commissie weer op sterkte is. Een bemoedigend resultaat en de Commissie verheugt zich erop om met de nieuwe leden de kwaliteit van toezicht binnen de inrichting te waarborgen.

P.T.S. Dekkers,
Voorzitter Commissie van Toezicht Krimpen aan den IJssel.

1. De Penitentiaire Inrichting

Naam en bestemmingsaanwijzing van de inrichting: Penitentiaire Inrichting Krimpen aan den IJssel, deels Gevangenis en deels Huis van Bewaring.

De Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht bestaat uit de volgende personen:

- Voorzitter: dhr. P.J. Dees, tot juni 2022 en dhr. P.T.S. Dekkers vanaf juni 2022.

Leden:

- Mw. O.E.M. Leinarts, lid tot oktober 2022
- Dhr. A. Lingmont
- Mw. J.A. Smits
- dhr. B.N.M. van der Poel
- Dhr. A. el Amiri, lid tot juli 2022
- Mw. O.E. Anthoni
- Dhr. W. Bos
- Mw. J. van Dort
- Dhr. E.A. Logtenberg
- Mw. M.C. Erskine
- Dhr. J.N. Mulder
- Dhr. J.J.J. Schols
- Dhr. W.M. Limborgh

Mw. E.J. van Beuzekom is als ambtelijk secretaris aan de Commissie verbonden.

In 2022 is afscheid genomen van:

- Mw. O.E.M. Leinarts
- Dhr. A. el Amiri
- Dhr. P.J. Dees

2. Cijfers

De feitelijke bezetting van de inrichting in 2022 was gemiddeld 422 detentieplaatsen. De formele capaciteit was in 2022 455 detentieplaatsen. Binnen de inrichting is een afdeling EZV (extra zorg voorziening) met 30 plaatsen en een afdeling AIT (afdeling intensief toezicht) met 15 plaatsen.

3. De toezichthoudende taak verdeeld naar portefeuille

Naast het algemeen toezichtwerk heeft de Commissie portefeuilles ingesteld zodat leden van de Commissie al naar gelang hun interesse en/of specifieke deskundigheid deze kunnen invullen middels nader onderzoek binnen de inrichting.

De Commissie kent de volgende portefeuilles:

- A. rechtspositie en rechtsbescherming,
- B. materiële en sociale omstandigheden,
- C. behandeling en verpleging, regime en programma,
- D. consequenties van beleid en organisatie (instelling specifiek beleid) voor de behandeling en bejegening van personen en evalueren Commissie van Toezicht.

Specifiek is dit jaar aandacht besteed aan het casemanagement en de medische dienst. Het plv. hoofd gedetineerdenzaken, dhr. Pronk, is uitgenodigd voor de vergadering van oktober van de Commissie. Om de paar jaar wordt het plv. hoofd gevraagd om toelichting op de taak en de werkwijze van het casemanagement. Dat komt omdat een casemanager een belangrijke bijdrage levert aan het perspectief van de gedetineerde. Daarnaast zijn de taken aan enige verandering onderhevig, afhankelijk van de politieke wind die er binnen DJI waait. Het is daarom van belang dat de Commissie met enige regelmaat wordt geïnformeerd over het casemanagement. Bijzonderheid ditmaal is dat het aantal taken dat wordt belegd bij de casemanager toeneemt, hetgeen ten koste gaat van de tijd die aan de andere taken en het persoonlijke contact met de gedetineerde besteed kan worden. Het hoofd medische dienst, dhr. Zimmerman, is uitgenodigd voor een reguliere vergadering van de Commissie in november, voor uitleg en toelichting over de werkwijze van en ontwikkelingen bij de medische dienst binnen de inrichting. Maandelijks wordt de Commissie schriftelijk op de hoogte gehouden van de aard en de verwerking van de binnenkomende klachten binnen deze afdeling. Dat geeft enig inzicht in de vragen die er binnen komen. Ook dat geeft gespreksstof voor het gesprek tijdens deze vergadering.

4. De bemiddeling

Bij de Commissie kunnen gedetineerden door een sprekersbriefje terecht voor een gesprek over de onder hen levende wensen en gevoelens. Door het invullen van een klachtformulier kunnen gedetineerden een formele klacht indienen. De klachten worden vanuit de inrichting verstuurd naar het secretariaat van de Commissie en vervolgens worden deze per week ter bemiddeling doorgestuurd naar de betreffende weekcommissarissen. Op het klachtenformulier kunnen de gedetineerden ook een grief indienen. Een grief heeft uitsluitend betrekking op bejegening of behandeling door het personeel of op het verzuim van de zorgplicht door de directie van de inrichting. De praktijk leert dat gedetineerden vaak onvoldoende op de hoogte zijn van het verschil tussen een grief en een klacht. Dit blijft tijdens de bemiddelingen een aandachtspunt.

Per toerbeurt hebben één of twee van de leden van de Commissie een week dienst. Door in gesprek te gaan met de gedetineerde en de betrokkenen biedt de bemiddeling door de betreffende weekcommissaris de mogelijkheid om de klacht of grief verder uit te diepen en een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden. In het gesprek kan het ook duidelijk worden dat bemiddeling niet mogelijk is en behandeling van de klacht door de beklagrechtter nodig is.

In 2022 was de inrichting na de coronapandemie weer volledig opengesteld voor fysieke bezoeken op de afdeling. Dit werd door zowel de gedetineerden als de weekcommissarissen als zeer prettig en van toegevoegde waarden ervaren. Het direct bemiddelen op de afdelingen is dan immers eenvoudiger en bovendien krijgt een weekcommissaris tijdens een fysiek bezoek en door informele gesprekjes met PIW'ers een beter beeld van wat er precies speelt binnen de inrichting of op een bepaalde afdeling. Tijdens de wekelijkse bezoeken bezocht de weekcommissaris ook altijd de gedetineerden die ingesloten waren in de ISO.

Volgens het klachtenoverzicht van het secretariaat van de Commissie zijn er in 2022 als resultaat van bemiddeling 26 van de 1900 klachten ingetrokken (in 2021 waren dat nog 30 van de 1852 klachten).

Het totaal aantal ingetrokken klachten bedroeg 390 (in 2021 nog 386 klachten), waarbij vermeld dient te worden dat, naast de bemiddeling door de Commissie, de tussenkomst van het personeel de voornaamste reden is geweest dat klachten werden ingetrokken.

Tevens zijn er 172 grieven afgedaan. Ook van deze grieven is een groot gedeelte eerst bemiddeld door de weekcommissaris. Een gedeelte is ook ingetrokken na bemiddeling door het personeel.

In de maandelijkse vergadering van de Commissie is het onderwerp "weekcommissariaten" een vast onderwerp van bespreking. In deze vergadering worden de meest opvallende onderwerpen uit het weekcommissariaat besproken met de directie en worden onderlinge ervaringen uitgedeeld.

5. De rechtsprekende taak

De beklagcommissie heeft op verschillende dagen in de week zitting. Het secretariaat stelt de zitting samen, verzamelt de relevante stukken voor het dossier en zorgt dat partijen de stukken tijdig voor de zitting ontvangen. Indien er een advocaat bij de klacht betrokken is, wordt deze van tevoren gebeld om in overleg een zittingsdatum vast te stellen. In 2022 waren er 41 beklagzittingen ingepland. Per klacht wordt 20 minuten uitgetrokken. Als er meerdere klachten van dezelfde klager zijn wordt per extra klacht 5 minuten toegevoegd. Deze tijd is nodig voor het horen van partijen, maar ook om te bezien of er - na het raadkameren - mondeling uitspraak kan worden gedaan. Indien er mondeling uitspraak wordt gedaan, komen partijen na verloop van enige tijd weer binnen om de uitspraak te vernemen. In andere gevallen volgt de uitspraak schriftelijk op een ter zitting aangegeven termijn. Naast de klachten die op zitting worden behandeld, wordt een deel van de klachten buiten zitting afgedaan, omdat deze of eenvoudig of kennelijk van aard zijn. Het is aan de beklagvoorzitter om te bezien of een klacht al dan niet buiten zitting kan worden afgedaan.

In 2022 zijn er 1900 klachten binnengekomen. Wederom een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren (in 2021 kwamen er 1852 klachten binnen en in 2020 waren dat er nog 1377). Waar in 2021 nog gedacht werd aan een stijging in verband met de getroffen maatregelen in de inrichting vanwege het coronavirus, is voor 2022 onbekend waar deze stijging vandaan kwam. Van deze 1900 klachten betroffen 102 binnengekomen rogatoire verzoeken (in 2021 waren dit er nog 120). Deze steeds toenemende hoeveelheid klachten heeft er toe genoopt dat meer klachten buiten zitting werden afgedaan. In 2022 betrof het 767 klachten (exclusief de verzoeken tot rogatoir horen) die buiten zitting zijn afgedaan..

Het aantal keer dat een klager zich laat bijstaan door een advocaat blijft ieder jaar stijgen. In 2022 was er in 553 gevallen sprake van bijstand van een advocaat, terwijl dit in 2021 nog in 390 gevallen was en in 2020 in 317 gevallen.

Uit de cijfers blijkt dat de meeste klachten/grieven in 2022 gingen over:

- informatie/procedure (336 klachten)
- disciplinaire straf (191 klachten)
- contact buitenwereld (bezoek) (174 klachten)
- dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (126 klachten)

Uit de cijfers blijkt dat de meeste klachten in 2021 gingen over:

- informatie/procedure (247 klachten)
- disciplinaire straf (178 klachten)
- bejegening (154)
- contact buitenwereld (bezoek) (140 klachten)

Een mogelijke verklaring voor de stijging van het aantal klachten is wellicht de onvrede vanwege de door de directeur genomen maatregelen vanwege het personeelstekort, waardoor gedetineerden met enige regelmaat beperkt werden in hun dagprogramma, wat leidt tot onvrede.

Voor een overzicht van het aantal klachten per onderwerp en de wijze van afdoening hiervan wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

Vermeldenswaard is dat er in 2022 afscheid is genomen van één beklagvoorzitter en dat er in december 2022 twee nieuwe beklagvoorzitters zijn aangetrokken. Zij zullen hun werkzaamheden in 2023 aanvangen. Verder komen de beklagvoorzitters tweemaal per jaar bijeen om met elkaar kennis te delen en (praktische) afspraken te maken. De resultaten van dit overleg worden op hoofdlijnen ook met de commissieleden en de directie gedeeld.

6. Gedeco

Door de coronapandemie, wisseling van directieleden en daarmee samenhangende portefeuilleverdeling, is de totstandkoming van een Gedeco lastig gebleken. Na afschaling van de corona-maatregelen (mei-juni) zijn enkele Gedeco-leden bij elkaar geweest. Zij zijn maar kort aangebleven als Gedeco-lid, want ze hadden zelf andere prioriteiten of vertrokken uit de inrichting. Uiteindelijk is in het najaar met nieuw elan een Gedeco-groep gestart vanuit de gevangenis, waarbij de indruk bestaat dat enkele leden structureel aanblijven en de schouders eronder willen zetten. Vanuit de directie is mw. Feringa portefeuillehouder. Van de zijde van van het Huis van Bewaring wisselen namen van Gedeco-leden, die kennelijk wel of niet (meer) binnen de inrichting verblijven. Dit is nog een punt van aandacht. De directie heeft zich uitgesproken belang te hechten aan een goed Gedeco-overleg, hetgeen vanzelfsprekend wordt toegejuicht door de Commissie.

7. Bijlagen

- Overzicht klachten per onderwerp
- Totaaloverzicht
- Managementoverzicht

Overzicht klachten per onderwerp (totaal van grieven en klachten):

Onderwerp	2022	2021
Activiteiten (arbeid)	82	73
Activiteiten (diversen)	43	44
Activiteiten (lucht)	56	86
Activiteiten (sport)	14	30
Bejegening	77	154
Compensatie	5	6
Controle	54	54
Contact buitenwereld (bellen)	95	87
Contact buitenwereld (bezoek)	169	140
Contact buitenwereld (media)	2	0
Contact buitenwereld (post)	31	11
DBT	129	92
Disciplinaire straf	191	178
Eisen verblijfsruimte	51	45
Geweld	0	0
Informatie/procedure	336	247
Nog onbekend	3	2
Ordemaatregel	87	22
Persoonlijke voorwerpen	60	101
Regime	35	26
Rekening-courant/zak- en kleedgeld	50	67
Rogatoir verzoek	102	120
Schadeverhaal	2	1
Selectie/overplaatsing (extern)	20	18
Selectie/overplaatsing (intern)	33	29
Transport	3	6
Verlaten inrichting	35	23
Verzorging (diversen)	42	107
Verzorging (godsdienst/levensovertuiging)	17	9
Verzorging (medisch)	44	47
Verzorging (persoonlijke)	32	27
Totaal	1900	1852

Totaaloverzicht

Inrichting	Doorloop termijnen in dagen												Beslissingen										
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegronnd	Ongegronnd	Deels gegronnd	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
Krimpen	1900	1702	198	21	1860	1682	178	223	314	200	202	190	731	63	725	9	57	290	390	26	25	103	172

Managementoverzicht

2022	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	Uitstroom														eind voorraad
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongeground	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afdoening na rogatoir verzoek	grief afgedaan	
januari	217	217	206	11	1	133	119	14	30	1	32	1	8	25	40	3		9	14	301
februari	301	136	129	7	0	135	127	8	39	1	38		5	28	44	7	3	1	8	302
maart	302	178	156	22	1	125	119	6	53	3	29	1	4	9	61	2	3	8	5	355
1e kwartaal	217	531	491	40	2	393	365	28	41	5	99	2	17	62	145	12	6	18	27	355
april	355	146	128	18	2	181	166	15	61	7	73		8	42	31	1		4	15	320
mei	320	152	128	24	0	159	133	26	62	4	59	2	3	31	25	1	1	8	25	313
juni	313	187	153	34	3	150	123	27	77	10	44		5	18	32	2	1	12	26	350
2e kwartaal	355	485	409	76	5	490	422	68	67	21	176	2	16	91	88	4	2	24	66	350
juli	350	129	119	10	2	171	157	14	60	1	77		5	25	31		3	16	13	308
augustus	308	160	132	28	3	176	157	19	66	5	67		3	23	39	3	4	14	18	292
september	292	157	144	13	8	128	119	9	57	4	52		6	14	27	6	6	4	9	321
3e kwartaal	350	446	395	51	13	475	433	42	61	10	196		14	62	97	9	13	34	40	321
oktober	321	145	139	6	1	152	135	17	74	10	83		2	15	14	1	1	10	16	314
november	314	160	144	16	0	175	165	10	58	5	78	1	6	35	27		3	10	10	299
december	299	133	124	9	1	175	162	13	61	12	93	4	2	25	19			7	13	257
4e kwartaal	321	438	407	31	2	502	462	40	64	27	254	5	10	75	60	1	4	27	39	257
Totaal	217	1900	1702	198	22	1860	1682	178	58	63	725	9	57	290	390	26	25	103	172	257